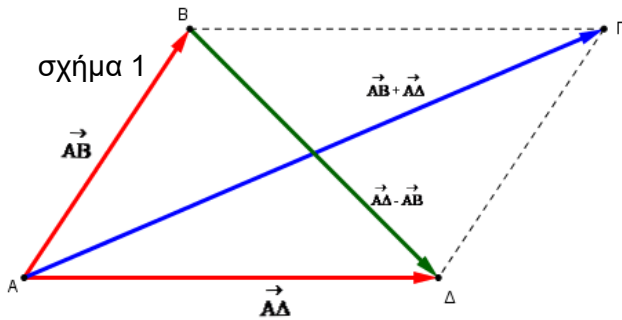

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΑ – ΠΡΑΞΕΙΣ - ΜΕΤΡΟ

1) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) Τα διανύσματα έχουν τρία χαρακτηριστικά. Το **μέτρο** (αριθμητική τιμή και μονάδα μέτρησης) την **διεύθυνση** (ή φορέας) που είναι η ευθεία που πάνω της βρίσκεται το διάνυσμα καθώς και κάθε παράλληλή της και την **φορά**. Υπάρχουν δυο φορές, η θετική (+) και η αρνητική (-) οι οποίες ορίζονται αυθαίρετα. Η διεύθυνση και η φορά, λέγονται **κατεύθυνση** του διανύσματος.

- 2) Εάν τα διανύσματα έχουν ίδια αρχή (σχήμα 1), τότε η μια διαγώνιος του παραλληλογράμμου που σχηματίζουν είναι το άθροισμά τους, και η άλλη διαγώνιος είναι η διαφορά τους.

2) ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- 1) Δίνονται τα σημεία A, B και Γ. Να κατασκευάσετε τα σημεία A₁, B₁ και Γ₁, ώστε να ισχύουν $\vec{AA}_1 = \vec{B\Gamma}$, $\vec{AB}_1 = \vec{AB} - \vec{A\Gamma}$ και $\vec{A\Gamma}_1 = \vec{BA}$.
- 2) Δίνονται τα σημεία A, B και Γ και τα σημεία Δ και E που ορίζονται από τις σχέσεις $\vec{\Gamma\Delta} + \vec{AB} = \vec{0}$ και $\vec{\Gamma E} + \vec{BA} = \vec{0}$. Να αποδείξετε ότι το Γ είναι μέσο του ΔE.
- 3) Θεωρούμε τα μη συνευθειακά σημεία A, B, Γ, Δ και το μέσο M της AΓ. Να αποδείξετε ότι $\vec{MB} + \vec{M\Delta} = \vec{AB} - \vec{\Delta\Gamma} = \vec{A\Delta} + \vec{\Gamma B}$.
- 4) Δυο παραλληλόγραμμα ABΓΔ και A'B'ΓΔ έχουν κοινές κορυφές τις Γ και Δ. Να δείξετε ότι το τετράπλευρο ABB'A' είναι παραλληλόγραμμο.
- 5) Δυο παραλληλόγραμμα ABΓΔ και AB'ΓΔ' έχουν κοινές κορυφές τις A και Γ. Να δείξετε ότι το τετράπλευρο BB'ΔΔ' είναι παραλληλόγραμμο.
- 6) Πάνω στην πλευρά AB και στην διαγώνιο AΓ παραλληλογράμμου ABΓΔ, παίρνουμε αντίστοιχα τα σημεία M και N. Να κατασκευάσετε τα διανύσματα $\vec{\Gamma E} = \vec{AM}$ και $\vec{AZ} = \vec{\Gamma N}$ και να δείξετε ότι το τετράπλευρο ZMEN είναι παραλληλόγραμμο.

- 3) Εάν για τέσσερα σημεία A, B, Γ και Δ του επιπέδου ισχύει $\vec{AD} = \vec{B\Gamma}$, τότε το τετράπλευρο ABΓΔ είναι παραλληλόγραμμο.

- 4) Εάν $\vec{AB} = \vec{0}$, τότε τα σημεία A και B ταυτίζονται ($A \equiv B$).

- 5) Εάν $\vec{AB} = \vec{\Gamma B}$, τότε τα σημεία A και Γ ταυτίζονται ($A \equiv \Gamma$).

- 6) Εάν O τυχαίο σημείο αναφοράς, τότε $\vec{AB} = \vec{OB} - \vec{OA}$.

- 7) Εάν O τυχαίο σημείο αναφοράς, τότε $\vec{AB} = \vec{AO} - \vec{BO}$.

- 8) $||\vec{a}| - |\vec{b}|| \leq |\vec{a} + \vec{b}| \leq |\vec{a}| + |\vec{b}|$.

Η ισότητα $|\vec{a}| - |\vec{b}| = |\vec{a} + \vec{b}|$ ισχύει, αν και μόνο αν $\vec{a} \uparrow \downarrow \vec{b}$.

Η ισότητα $|\vec{a} + \vec{b}| = |\vec{a}| + |\vec{b}|$ ισχύει, αν και μόνο αν $\vec{a} \uparrow \uparrow \vec{b}$.

- 7) Δίνεται τρίγωνο ABΓ και τυχαίο σημείο P της BΓ. Έστω επίσης σημείο M που ορίζεται από την σχέση $\vec{PM} = \vec{AP} + \vec{PB} + \vec{P\Gamma}$. Να αποδείξετε ότι το τετράπλευρο ABMΓ είναι παραλληλόγραμμο.

- 8) Για τα σημεία A, B, Γ και Δ του επιπέδου ισχύουν οι σχέσεις $\vec{A\Gamma} = \vec{B\Delta}$ και $\vec{EB} = \vec{\Delta A}$. Να αποδείξετε ότι το Δ είναι μέσο του EΓ.

- 9) Σε τρίγωνο ABΓ κατασκευάζουμε τα διανύσματα $\vec{A\Delta} = \vec{B\Gamma}$ και $\vec{BE} = \vec{A\Gamma}$. Να αποδείξετε ότι το Γ είναι μέσο του ΔE.

- 10) Σε παραλληλόγραμμο ABΓΔ κατασκευάζουμε τα διανύσματα $\vec{\Gamma E} = \vec{B\Gamma}$ και $\vec{AZ} = \vec{BA}$. Να δείξετε ότι το Δ είναι μέσο του EZ.

- 11) Αν M το μέσο της πλευράς BΓ τριγώνου ABΓ και για τα σημεία Δ και E ισχύει $\vec{AB} + \vec{A\Gamma} = \vec{A\Delta} + \vec{A E}$, να αποδείξετε ότι:

α) Το M είναι μέσο του ΔE και

β) για κάθε άλλο σημείο P ισχύει $\vec{PB} + \vec{P\Gamma} = \vec{P\Delta} + \vec{P E}$.

- 12) Να αποδείξετε ότι για οποιαδήποτε σημεία A, B, Γ και Δ του επιπέδου, ισχύει:

$$\vec{AB} + \vec{\Gamma A} = \vec{\Gamma\Delta} - \vec{B\Gamma} + \vec{\Delta\Gamma}.$$

13) Να αποδείξετε ότι για οποιαδήποτε σημεία A, B, Γ, Δ και Ε του επιπέδου, ισχύει:

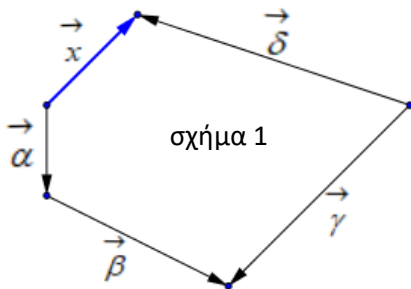
$$\vec{AD} + \vec{BE} + \vec{ΓZ} = \vec{AE} + \vec{BZ} + \vec{ΓΔ}.$$

14) Εάν τα διανύσματα $\vec{u} = \vec{AB} + \vec{ΓA}$ και $\vec{v} = \vec{KB} + \vec{ΓA}$ είναι ίσα, να αποδείξετε ότι τα σημεία Κ και Λ ταυτίζονται.

15) Αν ισχύει η ισότητα $\vec{PA} + \vec{PB} = \vec{ΣA} + \vec{ΣB}$, να αποδείξετε ότι τα σημεία Ρ και Σ ταυτίζονται.

16) Εάν είναι $|\vec{α}| = \frac{3}{4}$, $|\vec{β}| = \frac{1}{4}$ και $|\vec{α} + \vec{β}| \geq 1$, να αποδείξετε ότι τα διανύσματα $|\vec{α}|$ και $|\vec{β}|$ είναι ομόρροπα.

17) Στο σχήμα 1, να εκφράσετε το διάνυσμα $\vec{x}$, ως συνάρτηση των $\vec{α}, \vec{β}, \vec{γ}$ και $\vec{δ}$.

18) Εάν σε τετράπλευρο ΑΒΓΔ ισχύει $\vec{ΑΓ} = \vec{ΑΒ} + \vec{ΑΔ}$, να δείξετε ότι το τετράπλευρο είναι παραλληλόγραμμο.

19) Εάν για τα διανύσματα $\vec{α}, \vec{β}$ και $\vec{γ}$ ισχύει $|\vec{α}| = 2$, $|\vec{β}| = 5$ και $|\vec{γ}| = 8$, να αποδείξετε ότι:

i) $3 \leq |\vec{α} + \vec{β}| \leq 7.$

ii) $\vec{α} + \vec{β} - \vec{γ} \neq \vec{0}.$

20) Εάν $|\vec{ΑΓ}| = |\vec{ΑΒ}| + |\vec{ΒΓ}|$, να δείξετε ότι τα σημεία Α, Β και Γ είναι συνευθειακά με το Β μεταξύ των Α και Γ.

21) Εάν $|\vec{ΑΓ}| = |\vec{ΑΒ}| - |\vec{ΒΓ}|$, να δείξετε ότι τα σημεία Α, Β και Γ είναι συνευθειακά με το Γ μεταξύ των Α και Β.

22) Δίνεται ρόμβος ΑΒΓΔ με κέντρο Ο και $\hat{A} = 120^\circ$. Να υπολογίσετε τα μέτρα των γωνιών:

i) $(\vec{BA}, \vec{AD}).$

iii) $(\vec{ΓA}, \vec{BΓ}).$

ii) $(\vec{ΑΓ}, \vec{BΓ}).$

iv) $(\vec{ΟA}, \vec{BΔ}).$

23) Δίνεται ορθογώνιο ΑΒΓΔ με κέντρο Ο και $(ΑΓ) = 2(ΒΓ)$. Να υπολογίσετε τα μέτρα των γωνιών:

i) $(\vec{AO}, \vec{AB}).$

iii) $(\vec{OB}, \vec{ΓO}).$

ii) $(\vec{BΔ}, \vec{AB}).$

iv) $(\vec{ΟΓ}, \vec{ΔO}).$

24) Δίνεται ισόπλευρο τρίγωνο ΑΒΓ και Θ το βαρύκεντρο. Να υπολογίσετε τα μέτρα των γωνιών:

i) $(\vec{ΑΓ}, \vec{AB}).$

iii) $(\vec{BΓ}, \vec{AB}).$

ii) $(\vec{AB}, \vec{ΘΓ}).$

iv) $(\vec{BΘ}, \vec{ΘΓ}).$

25) Εάν ΑΒΓΔ τετράπλευρο και Μ σημείο τέτοιο ώστε $\vec{ΑΓ} + \vec{ΜΔ} - \vec{ΜΓ} - \vec{ΜΑ} - \vec{ΑΒ} = \vec{ΓΔ} + \vec{BΓ}$, να δείξετε ότι το σημείο Μ ταυτίζεται με το σημείο Α.

26) Ομοίως εάν $\vec{ΑΜ} - \vec{ΜΔ} - \vec{ΔΑ} = \vec{ΑΒ} + \vec{ΓΜ} - \vec{ΓΔ} - \vec{ΔB}$.

27) Εάν ΑΒΓΔ τετράπλευρο, να βρεθεί ο γ.τ. των σημείων Μ του επιπέδου, για τα οποία είναι:

i) $|\vec{MB} - \vec{AM} + \vec{BΓ} - \vec{MΓ}| = 2.$

ii) $|\vec{MB} - \vec{AM} - \vec{ΓB} + \vec{ΓM}| = |\vec{MA} - \vec{BM} + \vec{ΔM} - \vec{ΔA}|.$

28) Εξωτερικά τριγώνου ΑΒΓ κατασκευάζουμε τα παραλληλόγραμμα ΑΒΔΕ, ΒΓΖΗ και ΑΓΘΙ. Να αποδείξετε ότι $\vec{ΔH} + \vec{ZΘ} + \vec{IE} = \vec{0}.$

29) Τρία κινητά Α, Β και Γ κινούνται στο επίπεδο και για τις ταχύτητές τους $\vec{v}_A, \vec{v}_B,$ και $\vec{v}_Γ$ ισχύουν τα εξής:

• $\vec{v}_A + \vec{v}_B - \vec{v}_Γ = \vec{0}.$

• Το μέτρο της ταχύτητας του Α είναι σταθερό και ίσο με τα $\frac{10}{3}$ του μέτρου της ταχύτητας του Β και με τα $\frac{10}{7}$ του μέτρου της ταχύτητας του Γ.

Να αποδείξετε ότι τα σωματίδια Β και Γ κινούνται προς αντίθετες κατευθύνσεις.

30) Εάν για τα διανύσματα $\vec{α}, \vec{β}$ και $\vec{γ}$ ισχύει $\vec{α} + \vec{β} + \vec{γ} = \vec{0}$ και $\frac{|\vec{α}|}{3} = \frac{|\vec{β}|}{7} = \frac{|\vec{γ}|}{10}$, να δείξετε ότι:

i) $\vec{α} \uparrow \uparrow \vec{β}.$

ii) $\vec{β} \uparrow \downarrow \vec{γ}.$

31) END.